

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

26 Ağustos 2023 tarihinde duyurmuş olduğunuz E-Reçetem sistemine eklenmiş olan 5 dilin (İngilizce, Almanca, Arapça, Fransızca ve Rusça) içerisinde Kürtçe bulunmamaktadır. Bu ülkede sizin de içinde olduğunuz milyonlarca vatandaşın ana dili olan ve sosyal hayat ile aile yaşantısı içerisinde en çok kullanılan Kürtçe, Bakanlığınız tarafından E-Reçetem sistemine milyonlarca vatandaşınız yok sayılarak alınmamıştır. Sağlık hizmet sunumuna erişimde sosyal, kültürel ve ekonomik nedenler sebebiyle yaşanan eşitsizlikler yanında, kamusal alanda anadilin kullanılmaması nedeniyle nitelikli sağlığa erişimi olmayan Kürtlerin; sağlıkla ilgili bilgilere erişememesi, hasta ile sağlık hizmeti sunan taraf arasında yetersiz iletişim, sağlık hizmetlerine başvurmada gecikme, sağlık hizmetine erişimde başkalarına bağımlılık ve sağlık haklarını yeterince arayamamak şeklinde çoklu engellerle karşılaştıkları ve katmanlı bir erişim sorunu yaşadıkları ortadadır.

Sağlık hizmetleri sunumunda insan hakları temelli bir politika değişiminin, sağlık hizmetine başvuranların da topluluk düzeyinde güçlendirilmesi ve bilinçlendirilmesinin ilk adımının, bireylerin kamusal alanda anadillerini kullanabilmelerine ve bu şekilde kamusal hizmetleri alabilmelerine bağlı olduğu evrensel bir gerçekliktir. Tıp alanında evrensel olan bir diğer norm da tıp ve sağlık eğitiminde tüm dünyada öğretildiği üzere tanı-tedavi sürecinin en önemli aşamasının hasta öyküsünü (anamnez) almak olduğudur. Öyküsü iyi alınmamış bir hastanın tanısının doğru konulması ve dolayısıyla iyi tedavi edilmesi mümkün değildir. Eğer hasta ve sağlık çalışanı aynı dili konuşmaz ve uygun araçlar ya da araçlar kullanılmazsa bu öyküyü almak çok zor, hatta imkansızdır. Şimdiye kadar yapılan birçok araştırma anadilinde

verilmeyen sağlık hizmetinin hasta ve sağlıkçı arasında etkili bir iletişimden yoksun kalınacağını, hastanın bilgilendirilmesinin ve tedavi hakkının engelleneceğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla tüm halkların kendi anadillerinde kamusal sağlık hizmetine ulaşması, nitelikli sağlığa erişim için tercih edilmesi gereken bir durum değil zorunlu olarak yerine getirilmesi gereken evrensel bir insan hakkıdır.

Bu bağlamda;

1. Sizin de içinde olduğunuz milyonlarca vatandaşın anadili olan Kürtçe'nin E-Reçetem sistemine eklenmemesinin sebebi nedir?
2. E-Reçetem sistemine eklenen 5 dil (İngilizce, Almanca, Arapça, Fransızca ve Rusça) hangi kriterlere göre seçilmiştir? Kürtçe'nin taşımadığı kriterler mi vardır?
3. E-Reçetem sistemine Kürtçe ne zaman eklenecektir?
4. E-Reçetem uygulamasındaki temel amaç nedir? Bu amaç doğrultusunda diğer 5 dilin uygun olmasının, Kürtçe'nin olmamasının nedeni nedir?
5. Kamusal alanda anadilin kullanılmaması nedeniyle nitelikli sağlığa erişimi olmayan Kürtlerin ayrıca E-Reçetem sistemine Kürtçe'nin dahil edilmemesi ile bu alana dair sorunlarına bir yenisı daha eklenmiştir. Buna dair Bakanlığınızın bir girişimi ya da çalışması olacak mıdır?
6. Bakanlık olarak sağlık hizmetleri sunumunda insan hakları temelli bir politika değişimi ve tüm halkların anadillerinde kamusal sağlık hizmetine ulaşması doğrultusunda bir adım atmayı düşünüyor musunuz?